

**FISHING
ZEALAND**

og de store "guldgedder"

Der er rigtig mange penge i geddefiskeri, og de store, lavvandede sydsjællandske brakvandsområder udgør en guldgrube. Danmarks Sportsfiskerforbunds nye Fishing Zealand projekt med flere sjællandske kommuner fokuserer også på de store rovfisk i brakvand. Meget tyder på, at fremtiden kan blive endog rigtig lys for både fiskene og fiskerne.

Af Gordon P. Henriksen
gordon@megalops.dk

Set med mine personlige lystfiskerbriller, er der intet, som slår kombinationen af store fisk på lavt vand. Det er uanset, om det gælder tarpon i Florida, giant trevally på Andamanerne eller redfish i Texas. Hjemme i Danmark er mit favoritfiskeri derfor også jerk- eller fluefiskeriet efter brakvandsgedder i det lave, salte vand, hvor de stærke og springglade saltvandskrokodiller ofte findes på bare en halv meters dybde. Efter min første oplevelse i det brakke, var jeg ikke i tvivl om, at jeg havde fundet noget af det fedeste fiskeri, Danmark har at byde på, og jeg er ikke den eneste, der har det sådan.

Desværre er brakvandsgedderne stærkt truet af garnfiskeri og begrænsede habitat- og gydemuligheder. Potentialer er dog enormt, og hvis man værnede om fiskeriet og plejede det ordentligt, er der rigeligt med fisk til alle, samt gode muligheder for at opdyrke lystfisketurisme med en solid økonomisk gevinst for lokalsamfundene.

DSF øger indsatsen

Heldigvis er der nyt håb for brakvandsgedderne efter at Danmarks Sportsfiskerforbund har sat et øget fokus på brakvandet som et af deres indsatsområder.

I december 2012 udgav sportsfiskerforbundet rapporten: "Tilstanden og udviklingspotentialer hos brakvandsgedder og aborre i farvandet omkring Sydsjælland, Møn og Lolland-Falster". Forhåbentlig kan denne rapport være med til at dokumentere potentialer og påvirke beslutningstagerne.

Rapporten fastslår blandt andet:

"Der er dog ingen tvivl om, at den nuværende bestand kun udgør en meget lille brøkdel af områdets fulde potentiale."

"Brakvandsområderne omkring Sydsjælland og Øerne rummer de samme muligheder for at kunne tiltrække lystfiskere i stor stil, såfremt områdets potentiale for store, vilde fiskebestande udnyttes."

Disse to sætninger opsummerer meget godt essensen i det hele. Der er muligheder for mange flere fisk og for flere fiskere. Sammenhængen med en langt større fiskebestand samt øget lystfisketurisme er stærkt forbundet og begge dybt afhæn-

Guld i brakvand. Sådanne oplevelser i det Sydsjællandske brakvand er guld værd, for Sportsfiskere fra hele Europa rejser gerne efter det.

gige af hinanden. Den ene kommer ikke uden den anden.

Havørred Sjælland – nu med gedder og aborre

Det nye projekt Havørred Sjælland – eller Fishing Zealand, som det officielt hedder – har også taget forbedringer af vilkår for gedder og aborre i brakvand med som en del af sit formål.

– Vi har faktisk i flere år haft fokus på brakvandsgedderne i Danmarks Sportsfiskerforbund, fastslår Verner W. Hansen, formand i Danmarks Sportsfiskerforbund. Han fortæller:

– I 2009 fik vi indført en fredning for brakvandsgedderne over hele landet, men der skal mere omfattende initiativer til for at redde de unikke bestande af brakvands-

gedder. Vi har imidlertid manglet en mere solid faglig viden i forhold til at kunne få gennemført de nødvendige initiativer. Det har vi så prøvet at råde bod på med rapporten om brakvandsgedderne. Sammen med vores Fishing Zealands projekt og et øget fokus på brakvandsgedder og aborre, tror vi på, at der nu er en reel mulighed for at få gennemført initiativer, der kan hjælpe bestandene. Der er behov for en samlet løsning og altså ikke "bare" en bekendtgørelse i eksempelvis Stege Nor.

Gedder på ministerbordet

Og Danmarks Sportsfiskerforbund er gået hele vejen og er lykkedes med at få sagen ind på Ministerens bord.

– Det rekreative fiskeri rummer meget store samfundsmæssige værdier både rekreativt og økonomisk. Vi har derfor gennem længere tid arbejdet på at få nedsat et udvalg i regi af Fødevareministeriet, der skal komme med oplæg til den fremtidige udvikling og forvaltning af det rekreative fiskeri på et bæredygtigt grundlag. I den sammenhæng vil forvaltningen af de unikke bestande af brakvandsgedder blandt andet indgå som et vigtigt tema. Fødevareminister Mette Gjerskov har taget meget positivt imod initiativet, så vi forventer, at udvalgsarbejdet begynder meget snart, fortæller Verner W. Hansen.

Gedder er guld værd

Området Rügen i Tyskland er blevet en attraktiv destination for lystfiskere med in-

teresse for brakvandsgedder og i takt med, at muligheder for bådleje og guidet fiskeri er vokset, er turismen og tilhørende vækst og økonomi i lokalsamfundet også forøget.

– Danmark har en god geografisk placering og en god infrastruktur til også at kunne udnytte turistpotentialer i geddefiskeriet. Samtidig er det jo billigt fiskeri med fri adgang til hundredvis af kilometer kyststrækning, påpeger Verner W. Hansen.

– Fishing Zealand ser også dette potentiale for kystnære områder på Sjælland og Falster og Lolland, fastslår Paul Debois, der er chefkonsulent i Vordingborg Kommune og en af toholderne i Fishing Zealand. Han fortsætter:

– Præcis hvor mange kroner, der ligger til lokalområdet som følge af lystfiskeri efter »

Guldborste. Også aborrerne er penge værd i der rekreative fiskeri.

gedde og aborre, kan der næppe siges noget helt præcist om. Det er vist ikke prøvet for i Danmark. Men vi ved fra Havørred Fyn og andre opgørelser, at der kan være tale om rigtig mange penge, og ifølge en rapport fra Fødevareministeriet omsætter lystfiskeri for over 2,8 milliarder om året alene i Danmark. Hvis der kommer større lokal økonomisk gevinst af fiskeriet, så vil der også være større forståelse for de tiltag, der er nødvendige for at sikre bestandene. Oplevelser, friluftsliv, indtjening og naturbeskyttelse hænger tæt sammen, og vi er nødt til at arbejde på alle niveauer på en gang, slutter han.

Det er dokumenteret, at 1 kg havørred, fanget af en lystfisker, har en værdi af 2.500 kr. for det danske samfund. Der er ingen grund til at tro, at fiskeriet efter brakvandsgedderne ikke besidder det samme økonomiske potentiale. Og gedderne er endda en ressource, som ikke belastes kraftigt af lystfiskerne, idet langt størstedelen af fiskene genudsættes.

Lokale virksomheder rykker

Flere lokale kræfter trækker allerede i den rigtige retning. Ole Eskling, der driver Møns Klint Camping og Møns Klint Resort, satser på oplevelsesbaseret turisme og ser stort potentiale i lystfiskere.

– Vi har allerede rigtig mange kystfiskere, der besøger Møn for at fange havørred, fortæller han. Trollingsfiskeriet og brakvandsfiskeriet er områder, som der ikke er satset så meget på tidligere, men som vi er flere, der kommer til at gøre en hel del mere ud af i fremtiden. Sidste år udviklede vi en app for lystfiskere, Møns Klint, som inkluderer en oversigt over havørredpladser. Den vandt Østdansk Turismes Innovationspris og en præmie på 50.000 kr. Vi arbejder mod at udvide app'en med information om brakvandsfiskeriet. Jeg ved også, at lokale virksomheder i Stege, StaySail Bed & Breakfast og The Coffee Connection, er begyndt

at udleje en jolle til geddefiskere. Hvis vi i vores lokale virksomheder udvider faciliteter og tilbud for lystfiskere, samtidig med at der bliver gjort en aktiv indsats for at forbedre bestandene fra myndighedernes side, så tror jeg, det har stort potentielle – både for fiskerne og for fiskerne, men også for miljøet og lokalsamfundet, slutter Ole.

140 tons gedder om året

Men hvor stor kan geddebestanden blive? Dette spørgsmål svarer biolog Jimmi Spur Olsen fra Vordingborg Kommune på. Han har forsket i brakvandsgedder og -aborrer, og det er blandt andre flere af hans undersøgelser, der er brugt i den førnævnte rapport fra DSF.

– Fiskeristatistikkerne taler sit tydelige sprog omkring potentialet for brakvandsgedder i de brakke vandområder, som ligger omkring Sydsjælland og Lolland-Falster, fastslår Jimmi Olsen og fortsætter:

– I de bedste år – for 40-50 år siden – ligger de indberettede fangster på omkring 140 tons brakvandsgedder om året. I dag er fangsterne minimale i forhold hertil. Områderne rummer derfor et voldsomt potentiale, alene rundt om Sydsjælland og Øerne er der ko-

lossale områder, op mod 100 km² med under fire meters dybde, som kan fungere og formentlig tidligere har fungeret som leveområder for brakvandsgedderne. Hvis bestandene igen kunne nå bare op i nærheden af dette, ligger der et kæmpe potentiale for det rekreative lystfiskeri med mere end rigeligt fisk til alle. Vi må udvikle fiskeriet og derved de økonomiske gevinster for lokalområdet i et tempo, som de forhåbentlig større bestande af gedde og aborre giver baggrund for, slutter han.

Udfordringerne og problemerne

Brakvandsaborrer og -gedder har behov for særlig opmærksomhed for at sikre, at de også kan findes i kystvandene fremover, forklarer Jimmi Spur Olsen.

– Vi fremhæver derfor, at der skal ske en bæredygtig forvaltning af bestandene. Der kan være mange årsager og ikke mindst bud på, hvad det er, som begrænser geddebestanden så voldsomt. Skal vi have de store bestande tilbage, kræver det en virkelig gennemtænkt forvaltning af bestandene, herunder fangstbegrænsninger, fredningstider og sikring af fiskenes fri passage i de ofte snævre brakke farvande. Og adgangen til gydeområder i ferskvand er en mindst lige så vigtig brik, fortæller han.

Danmarks Sportsfiskerforbund sætter også tryk på. Det er nemlig ved at være sidste ud kald.

– Vi skal have vendt udviklingen, så tilbagegangen i bestandene bliver stoppet. Bestandene skal i stedet udvikle sig, så de lever op til deres fulde potentiale, Men det er ved at være sidste ud kald, så der skal meget snart ske noget. Det er fuldstændig uholdbart såvel naturmæssigt som samfundsøkonomisk, at der fortsat drives erhvervsfiskeri på disse sårbare fiskebestande. Det skal simpelthen stoppes. Erhvervets fangststatistikker viser, at gedderne fanges i stor stil, når de svømmer mod gydepladserne i det tidlige forår. Et omsætningsforbud er en del af løsningen, men det bliver sandsynligvis også nødvendigt at kigge på, om trækruterne er tilstrækkeligt sikrede i forhold til garnfiskeriet, siger Verner W. Hansen.

Truslen. Garnfiskeriet er den store trussel mod de unikke bestande af brakvandsgedder og – aborrer.

– En klart overset faktor er den hårdhændede maskinvedligeholdelse, som stadig foregår i næsten 100 % af vores langsomst flydende vandløb i området, tilføjer Jimmi Spur Olsen og fortsætter:

– Den form for vedligeholdelse fjerner hovedparten af fiskenes gyde- og opvækstmuligheder i vandløbene. I forbindelse med vandløbsrestaureringer og efterfølgende skånsom vedligeholdelse har mange steder med mulighed for optræk af brakvandsgedder og -aborrer efterfølgende resulteret i store mængder yngel, som potentielt kan trække ud i brakvand. Når man lægger de mange kilometer af vandløb af denne type sammen, kan de sagtens stå for en betydelig del af reproduktionen, hvis man som minimum blot ændrer vedligeholdelsen.

I forhold til de mange penge, som i de kommende år skal bruges til klimatilpasninger og forbedringer i de ferske vande, blandt andet som følge af vandplanerne, er det yderst vigtigt, at fiskenes adgang til nye vådområder og søer sikres. Hvis der ikke i disse mange tiltag tages hensyn til og indtænkes brakvandsgedder, kan man godt frygte, at tidligere tiders store bestande er tabt for altid, slutter Jimmi Spur Olsen.

Den personlige indsats

Mens vi lystfiskere venter på officiel lovgivning og regler og andre handlinger fra myndighederne, der både skal regulere os, garnfiskere, lodsejere, kommuner og mange andre, kan vi tage sagen i egen hånd, bl.a. ved at genudsætte alle eller størstedelen af de fisk, vi fanger. Især de største eksemplarer er vigtige bidragsydere til fremtidige geddebestande.

Vi kan også hjælpes ad ved at skabe fokus på problemerne og udfordringerne, samtidig med at vi bringer de positive historier frem i lyset og selv deltager aktivt og bakker op om bæredygtigt lystfisketurisme. I påsken har jeg således selv taget initiativ i min virksomhed, Megalops, til et geddekursus på Møn, hvor Jimmi Olsen også kommer og holder et diskussionsoplæg. Kurset vil øge mediefokus på bæredygtigt fiskeri efter brakvandsgedder. Blandt de foreløbige deltagere er bl.a. Mads Hussing fra Fiskemagasinet samt Boris Faber Gullev fra Børsen, der henholdsvis vil lave tv-programmer om brakvandsgedder samt skrive en artikel til Børsen om det store økonomiske potentiale, der ligger i fisketurisme på Møn. Du kan læse mere om kurset og evt. tilmelde dig på www.megalops.dk

Hvis Danmarks Sportsfiskerforbund og Fishing Zealand fortsætter indsatsen, så er der potentiale for geddefiskeri i verdensklasse. Men det kræver, at alle vi med interesse i gedde- og aborrefiskeriet bakker op om det og støtter vores forbund, så der er ressourcer til arbejdet! ■

Bæredygtighed. Korrekt, bæredygtig fiskeriforvaltning kan hjælpe geddebestanden op – catch and release er et af værktøjerne.